

Cauza C-110/24**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

9 februarie 2024

Instanța de trimitere:

Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana (Spania)

Data deciziei de trimitere:

24 ianuarie 2024

Reclamant:

Sindicat de Treballadores i Treballadors de les Administracions i els Serveis Publics (STAS-IV)

Pârâtă:

Valenciana d'Estrategies i Recursos per a la Sostenibilitat Ambiental, S. A. (VAERSA)

[OMISSIS]

[Instanța de trimitere, părțile și procedura]

ISTORICUL LITIGIULUI

ÎN PRIMUL RÂND. – La 13 octombrie 2023, pe rolul acestei instanțe, Sala de lo Social del Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana (Curtea Superioară de Justiție a Comunității Valenciene – Camera pentru litigii de muncă, Spania), a fost înregistrată acțiunea privind conflictul colectiv de muncă prezentată de Sindicat de Treballadores y Treballadors de les Administraciones i el Serveis Publics STAS-IV (denumit în continuare „reclamantul” sau „STAS-IV”) împotriva societății Valenciana d'Estrategies i Recursos per a la Sostenibilitat Ambiental, S. A. (denumită în continuare „VAERSA” sau „pârâta”), în care, după prezentarea situației de fapt, a solicitat în final următoarele: „să se recunoască personalului din domeniul biodiversității dreptul la contabilizarea ca timp de lucru efectiv a deplasărilor efectuate cu autovehiculul întreprinderii de la bază la punctul de lucru și de la punctul de lucru unde își desfășoară zilnic activitatea la bază, ziua de lucru încheindu-se la ora 15:00, când autovehiculul este

lăsat la bază, și să se dispună obligarea VAERSA la respectarea unei astfel de declarații cu toate consecințele inerente acesteia.”

Astfel cum s-a solicitat în cererea de chemare în judecată, au fost citate ca părți interesate următoarele sindicate: Comisiones Obreras del País Valenciano (CCOO PV), Confederació General del Treball del País Valencià i Múrcia (CGT-PV), Unión General de Trabajadores del País Valenciano (UGT PV), Intercomarcal de Trabajadores de Castellón (SIT), Unión Sindical Obrera de la Comunidad Valenciana (USO) și Colectivo de Personal Administrativo y Técnico de VAERSA.

ÎN AL DOILEA RÂND.– [OMISSIS]

ÎN AL TREILEA RÂND.– [OMISSIS] [Procedura națională]

ÎN AL PATRULEA RÂND.– 1. Prin ordonanța din 5 decembrie 2023, părților li s-a acordat un termen de zece zile pentru a prezenta observații cu privire la eventuala sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o întrebare preliminară.

2. Avocata sindicatului reclamant, STAS-IV, a prezentat un memoriu în care a arătat că se opune trimerii preliminară întrucât înțelege că, în temeiul Directivei 2003/88/CEE și a interpretării date de CJUE, se impune admiterea cererii.

Și avocatul biroului juridic al Generalitat a prezentat argumente prin care s-a opus trimerii preliminară și a solicitat respingerea cererii, întemeindu-se, de asemenea, pe interpretarea Directivei 2003/88/CE și pe jurisprudența CJUE.

FAPTELE ȘI OBIECTUL LITIGIULUI

ÎN PRIMUL RÂND.– Prezentarea faptelor pertinente

Pârâta, VAERSA, este o societate care face parte din sectorul întreprinderilor și al fundațiilor publice al Generalitat Valenciana, având natura juridică de societate comercială, astfel cum aceasta este prevăzută în cea de *a șaptea dispoziție adițională, în raport cu articolul 2 alineatul 3 litera b din Ley 1/2015, de 6 de febrero*, de la Generalitat, de Hacienda Pública, del Sector Público Instrumental y de Subvenciones (*Legea nr. 1/2015 din 6 februarie 2015 a Generalitat privind finanțele publice, sectorul public și subvențiile*). Este deținută majoritar de Generalitat Valenciana și este atașată pe lângă Consellería de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica (Ministerul Regional al Agriculturii, Dezvoltării Rurale, Urgenței Climatice și Tranziției Ecologice).

VAERSA are statutul de entitate care dispune de mijloace proprii de personal și de serviciu tehnic al administrației Generalitat, al diferitelor entități care compun administrația locală și al entităților din sectorul public dependente de oricare dintre acestea, care au calitatea de autorități contractante, și are obligația de a

executa mandatele de gestiune în conformitate cu proiectele, rapoartele și alte documente tehnice.

Începând cu 1 ianuarie 2018, VAERSA a aderat la cel de al doilea contract colectiv de muncă pentru personalul aflat în serviciul administrației [Comunității] autonome.

Prin decizia Dirección General de Medio Natural y de Evaluación Ambiental (Direcția Generală pentru Mediul Natural și Evaluarea Mediului) au fost aprobate investiții pentru îmbunătățirea siturilor din rețeaua ecologică europeană Natura 2000 în Comunitatea Valenciană 2022-2025, iar VAERSA a fost însărcinată cu executarea acestora în conformitate cu caietul de specificații tehnice.

Activitatea de executare structurală presupune desfășurarea unor activități în mediul natural de pe întreg teritoriul Comunității Valenciene.

Personalul afectat de conflictul colectiv de muncă este cel care figurează în nomenclatorul de posturi al VAERSA ca lucrători/lucrătoare în domeniul biodiversității, care anterior era denumit personal al microrezervațiilor, iar în prezent este denumit personal al rețelei Natura 2000.

Pentru desfășurarea activității proprii, VAERSA dispune de 15 brigăzi la nivel provincial, dintre care: 6 se află în Valencia, 4 în Alicante și 5 în Castellón, cu următoarea compoziție, distribuție pe provincie și punct de plecare:

- Brigada Alicante Nord, cu punct de plecare în Alcoy, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.
- Brigada Alicante Sud, cu punct de plecare în Santa Faz, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.
- Brigada Alicante Jávea, cu punct de plecare în Jávea, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.
- Brigada Alicante Orihuela, cu punct de plecare în Orihuela, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.
- Brigada Castellón Norte, cu punct de plecare în Vistabella, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.
- Brigada Castellón Forcall, cu punct de plecare în Forcall, formată dintr-un maestru și 2 specialiști în microrezervații.
- Brigada Castellón Peñíscola, cu punct de plecare în Peñíscola, formată dintr-un maestru și 2 specialiști în microrezervații.
- Brigada Castellón Sud, cu punct de plecare în VAERSA Castellón, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.

- Brigada Castellón Altura, cu punct de plecare în Altura, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.
- Brigada Valencia Nord, cu punct de plecare în CIEF Quart de Poblet, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.
- Brigada Valencia Sud, cu punct de plecare în Gandía, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.
- Brigada Valencia Ontinyent, cu punct de plecare în Ontinyent, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.
- Brigada Valencia Requena, cu punct de plecare în Requena, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.
- Brigada Valencia Ayora, cu punct de plecare în Ayora, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.
- Brigada Valencia Aras de los Olmos, cu punct de plecare în Aras de los Olmos, formată dintr-un maestru și 3 specialiști în microrezervații.

VAERSA dispune, de asemenea, de un maestru coordonator provincial și de un responsabil la nivelul [Comunității] autonome.

Lunar, maiștrii sunt informați, prin intermediul unui mesaj whatsapp, cu privire la programele lunare defalcate pe provincie, brigadă și zi de lucru specifică, indicându-se locația exactă a punctelor de lucru, lucrările care urmează a fi executate de fiecare brigadă și alte aspecte tehnice.

Lucrătorii se deplasează cu mijloace proprii de la domiciliu până la un punct de plecare prestabilit de VAERSA, cunoscut sub denumirea de „bază”, unde trebuie să fie prezenți la ora 08:00. Odată ajunși acolo, aceștia se deplasează la punctul de lucru cu un autovehicul pe care VAERSA îl pune la dispoziția lor, care este condus de un lucrător al VAERSA și care este încărcat cu materialele necesare pentru efectuarea lucrărilor. La ora 15:00 lucrările la punctul de lucru se încheie, iar lucrătorii sunt transportați la bază cu autovehiculul întreprinderii, iar de acolo se întorc la domiciliu.

În contractele de muncă pentru lucrări pe care VAERSA le-a încheiat cu lucrătorii care prestează servicii în microrezervații figurează clauza următoare: „Ziua de lucru începe în momentul în care lucrătorul ajunge la microrezervație; și se încheie atunci când acesta părăsește autovehiculul întreprinderii. Deplasarea se face cu autovehiculul întreprinderii. Timpul alocat deplasărilor dus-întors nu se consideră timp de lucru efectiv. Această circumstanță de muncă a fost inclusă în suplimentul salarial specific atribuit lucrătorului/lucrătoarei.”

În raportul comisiei de negociere a VAERSA din 15 iunie 2018 se stabilesc următoarele: „Conducerea introduce problema contabilizării procentului de 50 %

din timpul alocat deplasărilor personalului care nu are un centru de lucru, ca timp de lucru efectiv (așa cum este deja cazul pentru anumite grupuri de personal).”

De la începutul executării mandatului de gestiune a biodiversității, VAERSA contabilizează ca timp de lucru efectiv al personalului din domeniul biodiversității, deplasarea zilnică de la punctul de plecare sau bază până la punctul de lucru, nu însă și deplasarea zilnică de la punctul de lucru la punctul de plecare sau bază, la terminarea zilei de muncă.

ÎN AL DOILEA RÂND.– Obiectul litigiului

Sindicatul reclamant solicită să se constate dreptul personalului din domeniul biodiversității la contabilizarea ca timp de lucru efectiv a timpului alocat deplasărilor efectuate cu autovehiculul întreprinderii de la bază la punctul de lucru (la începutul zilei de lucru) și de la punctul de lucru la bază (la sfârșitul zilei de lucru), ziua de lucru încheindu-se la ora 15:00 la bază.

TEMEIUL JURIDIC

ÎN PRIMUL RÂND.– Competența Curții de Justiție a Uniunii Europene

În conformitate cu *articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Tratatul privind Uniunea Europeană (JO 2008, C 115, p. 13)*, cu *articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO 2008, C 115, p. 47)* și cu *articolul 4 bis din Ley Orgánica del Poder Judicial (Legea organică privind puterea judecătorească)*, Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la interpretarea dreptului Uniunii Europene și la validitatea actelor adoptate de instituțiile, organele sau oficiile Uniunii.

ÎN AL DOILEA RÂND.– Conținutul dispozițiilor naționale și ale Uniunii aplicabile

a) Dreptul spaniol

Legislația spaniolă reglementează timpul de lucru la articolele 34-38 *din Estatuto de los Trabajadores (Statutul lucrătorilor)*, aprobat prin Real Decreto Legislativo 2/2015 (Decretul legislativ regal 2/2015) din 23 octombrie 2015 (*BOE nr. 225 din 24 octombrie 2015*).

[OMISSIS] [Legislație națională neaplicabilă în speță]

Dispozițiile care vizează obiectul prezentului litigiu sunt *articolul 34* alineatele 1, 3 și 5 *din Statutul lucrătorilor*, care prevede următoarele: „1. Durata timpului de lucru este stabilită în convențiile colective sau în contractele de muncă.

Durata maximă a timpului normal de lucru este de 40 de ore pe săptămână de lucru efectiv în medie anuală.

[...]

3. Între sfârșitul unei perioade de lucru și începutul următoarei perioade de lucru trebuie să treacă cel puțin 12 ore.

Numărul de ore normale de lucru efective nu poate depăși 9 ore pe zi, cu excepția cazului în care o convenție colectivă sau, în lipsa acesteia, un acord încheiat între întreprindere și reprezentanții lucrătorilor prevede o altă repartizare a timpului de lucru zilnic; repausul între perioadele de lucru trebuie în orice caz să fie respectat.

[...]

5. Timpul de lucru se va calcula astfel încât atât la începutul, cât și la sfârșitul zilei de lucru lucrătorul să se afle la locul de muncă.”

b) Dreptul Uniunii Europene:

Norma de bază este Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru (JO din 18/11/2003, Ediție specială, 5/vol. 7 p. 3), din textul căreia pot fi subliniate următoarele dispoziții în legătură cu obiectul prezentului litigiu:

Articolul 1 alineatul (1), care prevede că: „Prezenta directivă stabilește cerințe minime de securitate și sănătate pentru organizarea timpului de lucru.”

Articolul 1 alineatul (2), care stipulează că directiva se aplică: „(a) perioadelor minime de repaus zilnic, repaus săptămânal și concediu anual, precum și pauzelor și timpului de lucru maxim săptămânal [...] tuturor sectoarelor de activitate, private sau publice, în sensul articolului 2 din Directiva 89/391/CEE, fără a aduce atingere articolelor 14, 17, 18 și 19 din prezenta directivă.”

Articolul 2, care cuprinde definițiile. În special:

Punctul 1, care definește timpul de lucru ca fiind: „orice perioadă în care lucrătorul se află la locul de muncă, la dispoziția angajatorului și își exercită activitatea sau funcțiile, în conformitate cu legislațiile și practicile naționale.”

Punctul 2, care definește perioada de repaus ca fiind: „orice perioadă care nu este timp de lucru.”

ÎN AL TREILEA RÂND.— Jurisprudența relevantă a Curții Supreme din Spania – Camera a IV-a

În STS 605/2020 (hotărârea nr. 605/2020) din 7 iulie 2020, RECURSUL NR. 208/2018 (ECLI:ES:TS:2020:23309), invocând doctrina cuprinsă în Hotărârea CJUE din 10 septembrie 2015 (C-266/14), Curtea Supremă precizează că timpul de lucru constituie „orice perioadă în care lucrătorul se află la locul de muncă, la dispoziția angajatorului și își exercită activitatea sau funcțiile, în conformitate cu legislația și practicile naționale, și că această noțiune este concepută în opoziție cu cea de perioadă de repaus, cele două noțiuni excluzându-se reciproc”, și consideră

că în litigiul respectiv, în care activitatea angajatorului consta în instalarea, întreținerea și repararea ascensoarelor, care nu se poate desfășura decât la domiciliul clienților, deplasările pe care lucrătorii trebuie să le facă de la domiciliile lor până în localitățile Éibar și San Sebastián reprezintă timp de lucru. Curtea Supremă argumentează că: „în cazul în care deplasarea la domiciliul clientului este esențială pentru desfășurarea activității angajatorului, care nu ar putea instala, întreține sau repara ascensoare dacă operatorii săi nu s-ar deplasa, împreună cu materialele și uneltele necesare, la domiciliul clienților, cu consecințele care decurg asupra facturării acestor servicii, este evident că aceste deplasări trebuie considerate timp de lucru.”

Curtea Supremă s-a pronunțat în același sens în STS 617/2021 (hotărârea nr. 617/2021) din 9 iunie 2021, recursul nr. 27/2020 (ECLI:ES:TS:2021:2419), într-o cauză în care angajatorul a decis, la un moment dat, ca tehnicienii de teren și instalatorii de exterior, în loc să înceapă și să termine ziua de lucru la centrul de lucru, așa cum făcuseră până atunci, să înceapă la ora 8 la domiciliul primului client și să termine la ora 17 la domiciliul ultimului client.

Dimpotrivă, în STS 784/2019 (hotărârea nr. 784/2019) din 19 noiembrie 2019, recursul nr. 1249/2017 (ECLI:ES:TS:2019:3880), Curtea Supremă a respins acțiunea privind conflictul colectiv de muncă prin care s-a solicitat ca timpul alocat de pompierii aeroportului pentru deplasarea de la clădirea de serviciu – blocul tehnic – la parcul unde se realiza schimbul de tură al colegilor să fie considerat timp de lucru. Curtea Supremă semnaleză că: „[...] în timpul deplasării de la așa-numitul bloc tehnic la parcul SSEI, lucrătorul nu se află în mod efectiv la dispoziția angajatorului, ci efectuează o sarcină pregătitoare analoagă celei de deplasare de la vestiarul întreprinderii la locul de muncă. Faptul că, din motive de securitate, trebuie să se prezinte mai întâi la blocul tehnic și să utilizeze un card magnetic de acces, nu înseamnă că timpul de lucru a început să curgă. Între timp, lucrătorul nu trebuie să îndeplinească nicio sarcină personală și nici nu poate fi însărcinat cu vreo atribuție, întrucât se află în afara cercului activității sale productive.”

ÎN AL PATRULEA RÂND.– Poziția părților în litigiu

a) Poziția sindicatului reclamant, care este susținută de restul sindicatelor care s-au prezentat la ședința de judecată:

Pentru reclamant, deplasarea pe care lucrătorii trebuie să o efectueze de la bază la punctul de lucru (la începutul zilei de lucru) și de la punctul de lucru la bază (la sfârșitul zilei de lucru) trebuie să fie contabilizată ca timp de lucru, întrucât este proprie activității angajatorului și inerentă desfășurării activității de muncă, având în vedere faptul că aceasta se efectuează cu un autovehicul al întreprinderii și că în aceste perioade lucrătorii se află la dispoziția angajatorului.

Și adaugă că este greu de înțeles faptul că angajatorul consideră că deplasarea de la bază la punctul de lucru este timp de lucru și, în schimb, nu acordă aceeași

considerație deplasării în sens invers, de la punctul de lucru la bază la sfârșitul zilei de lucru.

b) Poziția angajatorului:

Angajatorul se opune cererii, susținând că *articolul 2 din Directiva 2003/88/CE* stabilește o noțiune strictă de timp de lucru, care constă în trei elemente concurente: prezența fizică la locul de muncă, disponibilitatea față de puterea de conducere a angajatorului și exercitarea în mod activ a funcțiilor proprii. Și consideră că aceste circumstanțe nu există în speță, deoarece în timpul deplasării lucrătorii nu sunt „potențial” legați de muncă, serviciile lor nefiind solicitate.

ÎN AL CINCILEA RÂND.– Motivele care determină formularea trimiterii preliminare și poziția acestei Camere pentru litigii de muncă a Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana

a) Motivele care determină formularea trimiterii preliminare

Chestiunea în litigiu este în esență de natură juridică, întrucât părțile nu contestă situația de fapt care dă naștere conflictului.

După cum s-a explicat, este vorba despre a stabili dacă timpul pe care lucrătorii îl alocă deplasării cu un vehicul al întreprinderii de la micrezervația – sau punctul de lucru – unde își desfășoară activitatea până la baza stabilită de angajator trebuie să fie contabilizat ca timp de lucru, în sensul *articolului 34 alineatul 5 din Statutul lucrătorilor* și în conformitate cu conceptul de timp de lucru prevăzut la *articolul 2 punctul 1 din Directiva 2003/88/CE*, ținând seama de faptul că angajatorul consideră că aceeași deplasare, care se realizează la începutul zilei de lucru, reprezintă timp de lucru.

Motivele care determină sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o întrebare preliminară sunt următoarele:

- 1) deoarece nu avem cunoștință că, până în prezent, Tribunal Supremo din Spania sau Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-au pronunțat cu privire la o situație precum cea din speță.
- 2) deoarece de răspunsul la această întrebare – care poate fi extinsă la alte sectoare de activitate – depinde admiterea acțiunii privind conflictul colectiv de muncă formulată de Sindicat de Treballadores i Treballadors de les Administraciones i el Serveis Publics STAS-IV împotriva VAERSA.
- 3) deoarece răspunsul dat de această Cameră pentru litigii de muncă atunci când a soluționat două proceduri comune inițiate de lucrătorii VAERSA a fost contradictoriu, în pofida faptului că s-a întemeiat pe aceeași jurisprudență comunitară exprimată în *Hotărârea din 10 septembrie 2015, (C-266/14), cauza Tyco (ECLI:EU:C:2015:578)* și în *Hotărârea din 21*

februarie 2018 (C-518/15) (ECLI:EU:C:2018:82), în care s-au stabilit următoarele criterii pentru determinarea noțiunii de „timp de lucru”:

- a) timp de lucru este „orice perioadă în care lucrătorul se află la locul de muncă, la dispoziția angajatorului și își exercită activitatea sau funcțiile, în conformitate cu legislațiile și/sau practicile naționale, și că această noțiune trebuie înțeleasă prin opoziție cu noțiunea de perioadă de repaus, acestea excluzându-se reciproc (*Hotărârea Jaeger*, C-151/02 EU:C:2003:437, punctul 48, *Hotărârea Dellas și alții*, C-14/04, EU:C:2005:728, punctul 42, precum și *Ordonanța Vorel*, C-437/05, EU:C:2007:23, punctul 24, și *Ordonanța Grigore*, C-258/10, EU:C:2011:122, punctul 42).”
- b) *Directiva 2003/88* „nu prevede o categorie intermediară între perioadele de lucru și cele de repaus (a se vedea în acest sens *Hotărârea Dellas și alții*, C-14/04, EU:C:2005:728, punctul 43, precum și *Ordonanța Vorel*, C-437/05, EU:C:2007:23, punctul 25, și *Ordonanța Grigore*, C-258/10, EU:C:2011:122, punctul 43).”
- c) „deplasările lucrătorilor care ocupă un loc de muncă precum cel în discuție în litigiul principal pentru a se prezenta la clienții desemnați de angajator reprezintă instrumentul necesar pentru executarea de către acești lucrători a prestațiilor tehnice la acești clienți. Neluarea în considerare a acestor deplasări ar însemna că un angajator precum Tyco ar fi în măsură să susțină că numai timpul petrecut în exercitarea activității de instalare și de întreținere a sistemelor de securitate se încadrează în noțiunea de „timp de lucru”, în sensul *articolului 2 punctul 1 din Directiva 2003/88*, ceea ce ar avea ca efect denaturarea acestei noțiuni și subminarea obiectivului protecției securității și a sănătății lucrătorilor.”
- d) factorul determinant al celui de al doilea element constitutiv al noțiunii „timp de lucru” „este faptul că lucrătorul este obligat să fie prezent fizic la locul determinat de angajator și să rămână la dispoziția acestuia pentru a putea efectua imediat, în caz de nevoie, prestațiile corespunzătoare (a se vedea în acest sens *Hotărârea Dellas și alții*, C-14/04, EU:C:2005:728, punctul 48, precum și *Ordonanța Vorel*, C-437/05, EU:C:2007:23, punctul 28, și *Ordonanța Grigore*, C-258/10, EU:C:2011:122, punctul 63).”
- e) între elementele caracteristice ale noțiunii „timp de lucru”, în sensul *articolului 2 din Directiva 2003/88*, nu se numără intensitatea muncii prestate de lucrătorul salariat și nici randamentul acestuia (*Hotărârea din 1 decembrie 2005, Dellas și alții*, C-14/04, EU:C:2005:728, punctul 43).

- f) trebuie considerat „timp de lucru” în sensul Directivei 2003/88 numai timpul dedicat prestării efective a serviciilor (a se vedea în acest sens *Hotărârea din 9 septembrie 2003, Jaeger, C-151/02, EU:C:2003:437*, punctul 65 și jurisprudența citată).

Pe baza acestor criterii, această Cameră pentru litigii de muncă consideră necesar să formuleze o cerere de decizie preliminară, întrucât acțiunea care se exercită în această procedură este o acțiune privind un conflict colectiv de muncă, reglementată la capitolul VIII, titlul II, din cartea a doua a Ley Reguladora de la Jurisdicción Social (Legea privind organizarea instanțelor sociale și pentru litigii de muncă), ceea ce înseamnă că hotărârea pe care o va pronunța va afecta întreg personalul din domeniul biodiversității – denumit anterior personal al microrezervațiilor și ulterior personal al rețelei Natura 2000.

Și, în sfârșit, trimiterea preliminară este necesară ținând cont de argumentele prezentate de sindicatul reclamant și de Generalitat Valenciana, ca urmare a cererii formulate de această instanță după desfășurarea ședinței de judecată, întrucât ambele părți ajung la soluții contrare invocând aceeași Directivă 2003/88/CE și aceeași jurisprudență a CJUE.

b) Punctul de vedere al acestei Camere pentru litigii de muncă a Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana

Astfel cum s-a arătat deja, această Cameră pentru litigii de muncă a Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana nu are o poziție comună cu privire la chestiunea care face obiectul prezentului litigiu, întrucât, interpretând aceeași jurisprudență comunitară, a ajuns la soluții contradictorii în soluționarea a două apeluri formulate de lucrătorii VAERSA care prestau servicii în microrezervații în cadrul mandatului de gestiune din rețeaua NATURA 2000.

Prin *hotărârea nr. 2696/2021 din 21 septembrie 2021 (apelul nr. 2966/2020)*, cererea a doi lucrători a fost respinsă pe motivul că „în timpul în care aceștia se află în autovehiculul pus la dispoziție de angajator, deplasându-se de la bază la punctul de lucru, nu sunt la dispoziția angajatorului și nu sunt în măsură să își exercite funcțiile. Se efectuează o sarcină de deplasare.”

În același timp, în *hotărârea nr. 3555/2021 din 3 decembrie 2021 (apelul nr. 581/2021)* s-a ajuns la soluția opusă, motivându-se că: „Prin urmare, este vorba despre deplasări proprii activității întreprinderii și inerente exercitării activității de muncă, care se efectuează cu un autovehicul al întreprinderii, având ca punct de plecare și de sosire instalațiile acesteia din pepiniera forestieră a Generalitat Valenciana, situată în Santa Faz. Dacă la începutul fiecărei zile de lucru, lucrătorul trebuie să meargă la bază, să ia un autovehicul și să deplaseze la punctul de lucru și, la sfârșitul zilei de lucru, să părăsească punctul de lucru și să depoziteze autovehiculul la bază, trebuie să concluzionăm că deplasările de la bază la punctul de lucru și invers reprezintă timp de lucru, întrucât în aceste perioade lucrătorul se află la dispoziția angajatorului și trebuie să se considere că

se află „la locul de muncă”, în sensul *articolului 2 punctul 1 din Directiva 2003/88.*”

Îndoielile apar deoarece, deși este adevărat că în timpul deplasării de la punctul de lucru la bază lucrătorii nu își exercită funcțiile, aceștia nu pot nici să dispună liber de timpul lor, întrucât deplasarea are loc în mod obligatoriu într-un autovehicul al întreprinderii, la o oră prestabilită și cu un orar determinat de către aceasta.

ÎN AL ȘASELEA RÂND.– Întrebarea preliminară adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene

[OMISSIS]

Dispune sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu următoarea întrebare preliminară: *Articolul 2 din Directiva 2003/88/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru trebuie interpretat în sensul că timpul alocat deplasării de către lucrătorii care se deplasează cu autovehiculul întreprinderii la începutul și la sfârșitul zilei de lucru de la bază la mircrorezervația sau la punctul de lucru unde își exercită funcțiile și de la acesta la bază reprezintă „timp de lucru”, în sensul definiției date la articolul 2 din directivă?

[OMISSIS] [Formule procesuale finale]